

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Perhe- ja vammaispalveluiden
myöntämisperusteet

Lapsiperheiden kotipalvelu

Sisällys

Perheiden myöntämisperusteet	3
1. Lapsiperheiden kotipalvelun ja myöntämisperusteiden tarkoitus	3
1.2 Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta	3
1.3 Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet ja myöntämisperusteet	3
1.4 Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen	5
1.4.1 Tilapäinen kotipalvelu	5
1.4.2 Säännöllinen kotipalvelu	5

Perheiden myöntämisperusteet

1. Lapsiperheiden kotipalvelun ja myöntämisperusteiden tarkoitus

Lapsiperheiden kotipalvelun tavoitteena on ylläpitää perheen hyvinvointia ja tukea selviytymistä erilaisissa elämäntilanteissa sekä ennaltaehkäistä lyhytaikaisissa elämän muutostilanteissa esiintyviä riskejä. Tehtävänä on tukea perhettä arjessa ja auttaa perhettä löytämään omat voimavaransa. Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaista palvelua lapsiperheille. Lapsiperheiden kotipalvelun tehtävänä on tukea perheen henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, asumiseen, lastenhoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Lapsiperheiden kotipalvelusta päätettäessä jokaisen perheen tilanne ja tarve harkitaan aina yksilöllisesti. Lapsiperheiden kotipalvelun kriteerien tarkoitus on selkiyttää palveluiden kohdentamista kotipalvelua tarvitseville lapsiperheille Pohjois-Savossa. Palvelun järjestämisen lähtökohtana on asiakasperheiden yhdenvertainen ja oikeudenmukainen kohtelu sekä samansuuntainen harkinta toteutettaessa lapsiperheiden kotipalvelua.

1.2 Lapsiperheiden kotipalvelun lainsäädännöllinen perusta

Sosiaalihuoltolain 14 §:n mukaan kotipalvelu on hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluva sosiaalipalvelu.

Sosiaalihuoltolain 19 §:n mukaan kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen, hoitoon ja huolenpitoon, toimintakyvyn ylläpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen, asiointiin sekä muihin jokapäiväiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Kotipalvelua annetaan sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen perusteella niille henkilöille, jotka tarvitsevat apua selviytyäkseen yllä mainituista tehtävistä ja toiminnoista.

Lapsiperheellä on oikeus saada perheen huolenpitotehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista perheen alentuneen toimintakyvyn vuoksi.

1.3 Lapsiperheiden kotipalvelun pääperiaatteet ja myöntämisperusteet

Lapsiperheiden kotipalvelu on ensisijaisesti tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista apua, jonka keskeisenä tavoitteena on perheen omien voimavarojen vahvistaminen. Palvelua myönnetään perheille, joissa on alle 18-vuotias lapsi, painopisteenä alle kouluikäisten lasten perheet. Kotipalvelu on tilapäistä perheen arjen tukemista, jota voi saada alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, synnytyksen, vamman tai muun erityisen syyn perusteella.

Perhe- ja vammaispalvelut

21.9.2022

Kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton tai yhteistyötahon ilmaiseman huolen perusteella. Kotipalvelun palvelutarvetta arvioitaessa otetaan huomioon avun tarpeen kiireellisyys, perheen kokonaistilanne sekä mahdollisuus saada muuta apua tai palvelua.

Lapsiperheiden kotipalvelu voi tukea vanhemmuutta ja arkirutiinien hallintaa sekä perheen toimintakykyä muuttuvissa tilanteissa. Lisäksi lapsiperheiden kotipalvelu voi sisältää konkreettista apua päivittäisissä kotitöissä ja lasten hoitamisessa sekä ohjata perhettä heitä tukeviin palveluihin. Työskentelyn tavoitteena on, että perheen oma elämänhallinta ja voimavarat vahvistuisivat.

Kotipalvelu perustuu asiakkaan kanssa tehtyyn asiakassuunnitelmaan/ suppea palvelutarpeen arvio, jossa sovitaan työskentelyn tavoitteet, palvelun käyntitiheys ja käyntikerran kesto, työn sisältö ja palvelun kesto. Asiakkaan luvalla tehdään tarvittaessa yhtistyötä muiden toimijoiden (mm. neuvola, päivähoito, sosiaalityö) kanssa.

Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada arjessa selviytymisen tukemiseksi.

Kotipalvelua voidaan myöntää tilanteissa:

- Monikkoperheille, joilla on arjessa tuen tarvetta.
- Vauvaperheen arjen tueksi.
- Perheen akuutti- tai kriisitilanteessa (esim. onnettomuus, sairaalahoito).
- Arjen sujumisen tueksi (arkirytmien löytymiseen, kasvatuksellisiin asioihin).
- Uupumukseen (esim. synnytyksen jälkeinen masennus).
- Vammaisen / erityistä tukea tai hoitoa tarvitsevan lapsen perheen tukemiseen.
- Palveluohjaukseen ja rohkaisuun kotoa ulospäin suuntautumiseen.
- Perheille, joilla on tarve ohjaukseen ja neuvontaan arjen (ruuanlaitto, päivittäinen kodinhoito, lasten kasvatusta, hakemuksissa auttaminen) asioissa.

Lapsiperheiden kotipalvelua ei myönnetä seuraavan kaltaisissa tilanteissa:

- Päivähoitoikäisten lasten säännölliseen lastenhoidon tarpeeseen, koska päivähoito on ensisijainen palvelu
- Koululaisten aamu-, iltapäivä- ja loma-ajoista taikka päiväkodin loma-ajoista johtuviin lapsenhoitotarpeisiin
- Äkillisesti sairastuneen lapsen hoitoon vanhemman työssäkäynnin mahdollistamiseksi
- Siivoukseen tai kuljetukseen
- Vanhempien asiointikäynteihin (lääkäri, terapia) ei pääsääntöisesti myönnetä kotipalvelua, ainoastaan erityisen harkinnan kautta
- Vanhempien kotona tehtävään etätuhoon
- Vanhemman opiskelun tai harrastuksen mahdollistamiseen
- Henkilökohtaisen avustajan tarpeeseen
- Lapsen terveydenhoidollisiin toimenpiteisiin

1.4 Lapsiperheiden kotipalvelun toteuttaminen

Lapsiperheiden kotipalvelu toteutetaan sekä tilapäisenä kotipalveluna että säännöllisenä kotipalveluna. Tilapäistä Kotipalvelua toteutetaan pääasiassa omana tuotantona. Tilapäistä kotipalvelua toteutetaan myös palvelusetelillä. Kotipalvelun tarve arvioidaan perheen henkilökohtaisen yhteydenoton perusteella puhelimitse tai asiakkaan luona tehtävän tutustumiskäynnin / suppean palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä, pois lukien lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai sosiaalihuoltolain mukaisen palveluna vammaisen lapsen perheelle. Tällöin palvelutarpeen on arvioinut sosiaalityöntekijä.

1.4.1 Tilapäinen kotipalvelu

Tilapäinen kotipalvelu on lyhytkestoisiin tilapäistarpeisiin tarkoitettua perheiden arjessa selviytymisen tukemista ja sitä voidaan myöntää maksimissaan kolme kuukautta. Palvelu tapahtuu pääsääntöisesti arkipäivinä klo 7–18 välillä.

Tavoitteena on, että suurin osa perheistä tulee autettua tilapäisen kotipalvelun avulla. Tilapäisen kotipalvelun tarkoituksena on auttaa perhettä selviytymään jatkossa itsenäisesti tai sen aikana voidaan arvioida pidempiaikaisten palveluiden tarvetta.

Tilapäisessä kotipalvelussa perheen kanssa laaditaan asiakassuunnitelma / suppea palvelutarpeen arvio, johon kirjataan tavoitteet ja käyntimäärä sekä palvelun kesto. Palveluntarvetta arvioidaan noin kuukauden välein. Tavoitteena on ennaltaehkäisevä vanhemmuuden ja arjessa selviytymisen tukeminen, perheen omien voimavarojen vahvistaminen sekä opastaminen mm. lasten- ja kodinhoidossa.

Tilapäisen kotipalvelun käynnit ovat maksullisia.

Lastensuojelulain nojalla laadittuun asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu on suoraan lain nojalla lastensuojelun asiakasperheelle maksutonta. Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakasmaksua myöskään, kun lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään lapsen erityisen tuen tarpeen sekä sosiaalityöntekijän laatiman palvelutarpeen arvioinnin tai asiakassuunnitelman perusteella sosiaalihuollon asiakkaana olevan lapsen perheelle.

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan (asiakasmaksuasetus) tai perhe saa säännöllisesti toimeentulotukea.

1.4.2 Säännöllinen kotipalvelu

Säännöllinen kotipalvelu on tarkoitettu pitkittyneisiin ja välttämättömiin, kuitenkin aina määräaikaisiin, tuen tarpeisiin. Avun tavoitteena on vanhempien omien voimavarojen vahvistaminen. Säännöllisen kotipalvelun kesto määritellään yhdessä asiakkaan kanssa, työskentelyn tavoitteita ja toteuttamista arvioidaan vähintään 2-3 kuukauden välein. Käyntikertojen määrä määritellään yhdessä perheen kanssa.

Perhe- ja vammaispalvelut

21.9.2022

Palvelusta peritään kuukausittaisen tuntimäärän ja asiakkaiden tulojen mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

Lastensuojelun avohuollon tukitoimena tai vammaisen lapsen perheelle tarjottava palvelu voi poiketa käyntimäärien ja keston osalta, sekä näissä tapauksissa asiakasmaksua ei peritä.
